

Even uw aandacht...

*Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.
Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het
mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.
Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige
toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van
boekjes voor opvoering beslist.*

Veel leesplezier!

DE B.O.M.

Een komedie in drie bedrijven

door

John Vermeulen

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen
1997
Nr. 2376

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste ZES tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde opvoeringsrechten aan:

Toneelfonds J. Janssens B.V.B.A.
Te Boelaerlei 107
2140 Borgerhout Antwerpen
rechten@toneelfonds.be

Bij aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een formulier 'Aanvraag tot opvoering'. Op dit formulier moet men plaats en datum(s) van opvoering invullen. Het moet minstens vier weken voor de opvoering(en) aan Toneelfonds J. Janssens worden bezorgd of digitaal worden ingediend via www.toneelfonds.be → opvoering.

Enige tijd voor de opvoeringen ontvangt men dan van Toneelfonds J. Janssens de factuur voor te betalen auteurs- en/of vertaalrechten.

Iedereen die een 'Aanvraag tot opvoering' indient wordt verondersteld de 'algemene voorwaarden aanvraag opvoering' (zoals ze vermeld staan op onze website) te kennen en te aanvaarden.

(Indien u geen toegang tot internet hebt, gelieve ons dit te melden. Dan sturen wij u graag per post een exemplaar van deze algemene voorwaarden.)

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende opvoeringsrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

I.B.V.A "Holland"
Postbus 363
1800 AJ Alkmaar.
info@ibva.nl

TARIEFCODE A1

BELANGRIJKE OPMERKING!

Alle rechten voorbehouden. Iedereen die toestemming verkreeg het stuk *DE B.O.M.* op te voeren moet de naam van auteur *JOHN VERMEULEN* vermelden in alle publicaties die n.a.v. de voorstellingen verschijnen. De auteursnaam moet onmiddellijk onder de titel vermeld worden, in een lettertype minstens half zo groot als dat van de titel, maar minstens twee keer zo groot als dat waarin de naam van de vertaler, regisseur en spelers wordt vermeld.

Wettelijk depot D/1997/0220/010
ISBN 978-90-385-04841

© 1997 Toneelfonds J. Janssens/John Vermeulen erven
www.toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Toneelfonds J. Janssens – Te Boelaerlei 107 – 2140 Bght Antwerpen
Tel 03 366 44 00 . Fax 03 366 45 01 . info@toneelfonds.be

PERSONAGES

3 dames - 3 heren - figuratie

EMMA DE BIE : veertiger, liefdeloos, leeft voor de 'schone schijn'.

FRANÇOIS DE BIE : veertiger, echtgenoot van Emma, ligt onder haar knoet.

CONSTANCE BOLLAERTS : zestiger, moeder van Emma, niet zo gek als ze eruit ziet.

LUCAS BOLLAERTS : jonge veertiger, broer van Emma, pastoor die van een borrel houdt.

OSCAR BOLLAERTS : veertiger, oudste broer van Emma, ongehuwde losbol.

SUZANNE : dertiger, 'alternatief' type, B.O.M. moeder.

TWEE DOODGRAVERS (rollen zonder tekst)

ENKELE FIGURANTEN

DECOR

Speelt geheel in één decor, de woonkamer van de De Bies. Een grote tafel, een gevulde bar en een divan hebben hierin en functie. Als geluiden zijn een telefoon en een voordeurbl nodig.

Voor het eerste bedrijf wordt dit decor echter door middel van doeken, bloemen en kransen e.d. gecamoufleerd tot een rouwkapl. Tevens dient een opgebaarde doods-kist op het podium te staan.

E E R S T E B E D R I J F

Klassieke huiskamer waar 'fatsoenlijke' mensen wonen. Links achter en voor een deur, rechts achter een bredere deur.

Voor het eerste bedrijf is dit decor echter met doeken e.d. (bloemen en kransen) afgedekt om er het uitzicht van een rouwkamer of -kapel aan te geven.

Vooraan staat een gesloten doodkist met daarin Karel, de vader van Emma, opgebaard. Emma, François en Constance staan erbij in rouwkleding, gezicht naar de zaal. Oscar wat meer achteraan. Twee doodgravers wachten terzijde. Zo mogelijk enkele figuranten die komen en gaan om de dode te groeten, mompelend de familie condoleren, enz.

EMMA : Daar ligt papa nu, ik kan het nog altijd niet geloven. En waarom is die kist eigenlijk gesloten? C'est l'habitude ça?

OSCAR : *(naderbij komend)* Onze ouwe wou dat zo, hij wou zijn familie niet meer zien.

EMMA : Komaan zeg!

CONSTANCE : Waarom vraag je het hem niet?

EMMA : *(verveeld maar geduldig)* Maman *(Franse uitspraak)* papa is dood, il est mort, fini. Daar valt niet meer mee te praten!

CONSTANCE : Gloria Swanson is ook dood, en Clark Cable, en koning Boudewijn, alle grote artiesten gaan dood.

OSCAR : De onze zal naar de eeuwige speelzalen zijn.

EMMA : Zeg eens, een beetje respect voor papa n'est-ce-pas? *(kijkt ongerust om zich heen)*
En wil je het alsjeblieft een beetje discreet houden?

OSCAR : Een beetje respect? Een beetje discreet? Mogen de mensen soms niet weten dat papa graag de bloembakken buiten zette?

FRANÇOIS : Oscar alsjeblieft, mijn vrouw heeft gelijk, dit is niet de plaats voor zulke taal.

OSCAR : *(kijkt eveneens snel om zich heen, verlaagt vertrouwelijk zijn stem)* Zo zou ik

ook wel aan m'n eind willen komen, met een hartaanval terwijl je je winst van de roulette er aan 't doordraaien bent met een hupse barmeid!

EMMA : Ik wil die smerige lasterpraat niet meer horen! Het gedrag van papa was onberispelijk, irréprochable!

OSCAR : Ja, dat vinden die ministers ook altijd van zichzelf!

EMMA : (*boos*) Het was jouw vader ook, hoor!

OSCAR : Ja, da's waar... Niet te geloven dat wij uit hetzelfde nest komen hè? Euh... de emotie wordt me weer te machtig, zou je hier wat te drinken kunnen krijgen? (*verwijdert zich rondzoekend*)

EMMA : Die staat zich hier onbetamelijk te gedragen bij het lijk van zijn eigen vader, c'est incroyable!

CONSTANCE : Volgens mij is het om te stikken in die kist, zo met dat deksel dicht.

EMMA : (*zuchtend, hoofdschuddend*) Papa is dood en ma mère is malende.

CONSTANCE : Is jouw moeder hier ook? (*kijkt in het rond*)

EMMA : (*vermoeid*) Maman, s'il vous plaît, JIJ bent mijn moeder! Weet je dat nu ook al niet meer?

CONSTANCE : (*kijkt Emma verbaasd aan*) Meen je dat echt? En ben ik dat al lang?

FRANÇOIS : (*filosofische toon*) Ach chérie, wat betekent nu de dood? Het einde of het begin van alles? Wie zal het zeggen. Wat betekent ons stoffelijk overschot nou eenmaal? Wanneer IK doodga, dan wil ik in ieder geval gecremeerd worden.

EMMA : Ja, dat had je gedacht! En dan weer overal je vieze asse laten rondslingeren zeker!

CONSTANCE : Jaja, hou het proper, hè jongen? Want Emma is niet zo'n gemakkelijke, hoor!

EMMA : Kijk eens aan, nu weet ze opeens weer dat ik haar dochter ben!

CONSTANCE : Dacht je misschien dat ik achterlijk aan het worden was? (*kijkt om zich heen*) Karel blijft lang weg, hij zal alweer in de file staan.

EMMA : Maman, papa ligt hier, ici! (*gebaart ongeduldig naar kist*)

CONSTANCE : Licht hij daar in? En waarom is dat deksel gesloten?

EMMA : Ssst! De mensen!

CONSTANCE : Jaja, schone schijn, dat kennen we. Heb je die serie al gezien op tv? Met Marlène Dietrich en Charel Janssens?

EMMA : *(richt zich tot François)* Wat heb je nu moeten betalen voor dat overlijdensbericht in de krant?

FRANÇOIS : Twaalf Frank de millimeter.

CONSTANCE : Zeg, da's nogal geld? Ja, stel je voor dat je met een groot lijk zit!

LUCAS : *(op langs deur links achter, minzaam links en rechts knikkend tot bij kist, praat slecht verstaanbaar met dikke tong)* Sorry dat ik wat later ben, maar ik heb lang bij de tandarts gezeten. Die vent werkte serieus op m'n zenuwen. Dat hij op m'n zenuwen werkte. *(doet het geluid van een tandartsenboor na)*

EMMA : Mag ik u eraan herinneren dat we hier bij het lijk van papa staan!

CONSTANCE : Het lijk van papa? En ik dacht nog wel dat hij in de file stond. Heeft hij een ongeval gehad?

LUCAS : Neem me niet kwalijk, ik heb nog een beetje last van de verdoving. *(tast demonstratief aan zijn kaak)* En ik zie zoveel lijken dat ik nog nauwelijks het verschil zie tussen een levende en een dooie. Dat ik het verschil nog nauwelijks zie.

OSCAR : Bij sommigen IS er ook nauwelijks verschil.

LUCAS : Euh... ik moet eerst even naar de wc. Dat ik naar de wc moet.

OSCAR : Heeft onze jongste weer teveel aan de miswijn gezeten, ja?

LUCAS : *(met opgeheven vinger)* Ik zeg altijd: Natura non vincitur nisi parendo. *(af langs deur rechts achter)*

FRANÇOIS : Wat wil dat nu weer zeggen?

CONSTANCE : Dat je de natuur niet mag tegenwerken; zijn jullie alleen maar in de vakantie naar school geweest?

EMMA : Ik zal papa missen, hij was een lichtend voorbeeld voor de hele gemeenschap.

CONSTANCE : Ik vraag me af waar hij uithangt.

EMMA : *(opent met geïrriteerde beweging deksel van kist)* Hier zie, voilà, wie is dat? Clark Cable misschien?

CONSTANCE : *(buigt zich belangstellend over kist)* Zou je willen geloven dat ik die vent al eens een keer eerder gezien heb? Ik moet zeggen dat hij er behoorlijk slecht uitziet.

EMMA : Mais oui maman, je bent haast veertig jaar met hem gehuwd geweest!

CONSTANCE : Met die bleeksmoel?

EMMA : *(de kist sluitend)* Maman, maman, wat moeten we met jou beginnen? Qu'est-ce-qu'on va faire avec toi?

CONSTANCE : Heb je last met je moeder? Laat haar opsluiten in een gesticht, dan ben je er zo van af.

LUCAS : *(op langs deur rechts achter, tot bij kist)*

CONSTANCE : Die ouwe mensen lopen toch alleen maar in de weg. Het zijn net kinderen, maar kinderen kun je tenminste nog een trap onder hun kont geven. *(krijgt Lucas in de gaten)* Is het allemaal goed gegaan, meneer pastoor? Je hebt er toch niet naast gesprinkeld? Want die venten met hun wijwaterkwast...

EMMA : *(geschokt)* Maman, alsjeblieft zeg!

CONSTANCE : Je vader kan ook zo slecht mikken, en hoe ouder hoe erger.

EMMA : *(haastig)* Zou jij beter niet gaan rusten, maman? François voert je wel even naar huis.

CONSTANCE : Gaan rusten? En we hebben nog niet gedanst!

FRANÇOIS : Gedanst?

CONSTANCE : Wel ja, we hebben hier toch een feestje?

EMMA : Een feestje! God vergeve het je!

LUCAS : Want ze weet niet wat ze doet, amen. Zalig zijn de simpelen van geest. Eigenlijk is het niet eerlijk: Wij moeten al het denkwerk doen en zij gaan vanzelf naar de hemel. Dat de simpelen vanzelf naar de hemel gaan.

CONSTANCE : Hoe laat gaan jullie trouwen?

EMMA : Maar maman toch, François en ik ZIJN al twintig jaar getrouwd!

CONSTANCE : Getrouwd? Al twintig jaar? Kon je nu echt niets beters krijgen?

EMMA : Maman, s'il vous plaît!

CONSTANCE : Ik praat tegen hem. *(gebaart naar François)*

LUCAS : Ik denk dat mijn verdoving uitgewerkt is, want ik begin dorst te krijgen. Dat ik dorst begin te krijgen.

EMMA : Jij gaat nu toch weer geen likeur drinken zeker?!

LUCAS : Ik moet wel van de tandarts. *(voelt demonstratief aan kaak)* Om te ontsmetten.

OSCAR : Is jenever sterk genoeg? Om te ontsmetten, bedoel ik?

LUCAS : We kunnen eens proberen. *(samen met Oscar naar een hoek, Oscar haalt met samenzweerderige bewegingen een zakfles uit zijn binnenzak)*

EMMA : (*hard fluisterend*) Let alsjeblieft op dat niemand het ziet!

CONSTANCE : En zet terwijl een stukje muziek op.

EMMA : Maman!

CONSTANCE : Wel ja, 't is toch waar? Het lijkt hier wel een begrafenis!

FRANÇOIS : Er zijn landen waar ze inderdaad een feest maken van een begrafenis, met muziek en dans en vuurwerk. En waarom ook niet hè? Wanneer je dood bent is het immers gedaan met alle misère?

EMMA : Wil je daar wat mee zeggen? Heb jij soms misère met mij?

FRANÇOIS : Niet de hele tijd, nee...

CONSTANCE : (*tegen Emma*) Alleen wanneer jij thuis bent, wil hij zeggen. (*kijkt om*)
Da's hier maar een droge toestand, eigenlijk zou ik ook wel een borrel lusten.

EMMA : Maman, je laat het hè!

CONSTANCE : God in den hoge hemel, wat gaat dat worden als jullie eenmaal getrouwd zijn? (*opeens vertrouwelijk*) Zeg, 't is toch geen 'moetje' hè?

EMMA : (*geïrriteerd, uit de hoogte*) Nee maman, je moet geen manchonnekes breien.

CONSTANCE : (*tegen François*) Als het niet moet, waarom doe je het dan?

FRANÇOIS : Het is een beetje te laat om nog van idee te veranderen, niet waar?

EMMA : (*ongeduldig*) François, antwoord daar nu toch niet op, anders BLIJFT ze bezig!

FRANÇOIS : (*op zachtere toon*) Chérie, eerlijk gezegd vind ik dat we onder de gegeven omstandigheden wel een beetje meer consideratie zouden mogen tonen voor je moeder.

(*Lucas en Oscar samen terug tot bij kist.*)

EMMA : Consideratie? Ze trekt er zich gewoon niets van aan dat papa hier ligt!

OSCAR : Zo, meneer pastoor kan er weer even tegen.

LUCAS : Da's kwaliteit wat je daar hebt, als ik er nog twee van drink dan kan ik over water lopen, net zoals de zoon van mijn grote baas.

OSCAR : En als je er zes van drinkt dan ga je recht naar de hemel. Jammer genoeg niet voor lang.

LUCAS : Nu, eerlijk gezegd zit ik niet op die hemel te wachten. Dat ik niet op de hemel zit te wachten. Stel je voor dat je voor eeuwig tussen al die kwezels moet zitten!

EMMA : Lucas, onze schandelijke broer heeft een slechte invloed op u!

LUCAS : Onze broer is een goed mens, Emma. Hij laaft de dorstigen zoals de Heer het in zijn oneindige wijsheid gecommandeerd heeft. Dat onze broer een goed mens is.

EMMA : De enige goede mens hier was papa, et maintenant... *(gebaart vaag naar de kist)*

OSCAR : Wees getroost, onze ouwe is vast in de hemel. Hij was al goed op weg toen dat hij dood ging.

LUCAS : O ja? Kun je me daar wat meer over vertellen? Want dat ligt in mijn branche hè? Dat het in mijn branche ligt.

EMMA : *(haastig)* Daar valt niets over te vertellen. Oscar is een oneerbiedige zeveraar, pas de purdeur, rien du tout!

LUCAS : Ik zeg altijd: O tempora, o mores. Wie kwijlt moet vaak naar de droogkuis. Dat hij vaak naar de droogkuis moet.

EMMA : Ik denk dat we er beter aan doen papa zo zoetjesaan te laten wegbrengen.

CONSTANCE : Kom nu, laat die kist toch gezellig staan? Ik blijf hier ook nog wat. En straks komt Karel ook nog.

FRANÇOIS : Misschien kunnen we inderdaad beter wat wachten, er komt nog volk binnen.

(Suzanne, hoogzwanger, een enkele bloem in de hand, op langs deur links achter, aarzelend, onzeker)

EMMA : *(na een snelle blik achterom, fluistertoon)* Wat krijgen we nu weer? Kent er iemand cette femme grosse?

LUCAS : *(uit de hoogte)* Ik weet nergens van af hoor, dat ik nergens van af weet.

CONSTANCE : Ja, dat zeggen de socialisten ook altijd. Ge weet wel, die mannen die hun geld opstoken.

SUZANNE : *(onzeker tot bij kist, staart erop neer, kijkt Emma aan)* Mag ik vragen mevrouw, waarom die kist gesloten is?

CONSTANCE : Da's tegen de tocht.

EMMA : Dat was een laatste wens van onze papa. En mogen wij weten wie u bent, mevrouw?

SUZANNE : *(legt bloem op kist)* Ik ben Suzanne.

CONSTANCE : Zeg, heb jij geen jobke voor mij? Om het even wat, als ik maar goed betaald word en niet hard moet werken.

EMMA : Maar maman, waar heb je het nu weer over?

CONSTANCE : Wel ja, Suzanne is toch van Interlabor? Warre Borgmans heeft er nog werk gevonden, en die was al 'k weet niet hoe lang aan 't stempelen.

SUZANNE : Die Constance toch, hè?

FRANÇOIS : (*verwonderd*) Het lijkt wel alsof u mijn schoonmoeder kent, mevrouw?

OSCAR : Werkt mevrouw misschien in de psychiatrie?

SUZANNE : (*tast aan haar buik*) Neem me niet kwalijk, maar mag ik misschien even gaan zitten? Het was een heel eind lopen van de bus hier naar toe en ik ben gauw moe tegenwoordig. Ik moet alle dagen bevallen, ziet u.

CONSTANCE : Bevallen? Alle dagen? Dan moet u nogal een hoop kinderen hebben?

LUCAS : (*voorkomend*) Kom maar hier mevrouw, hier heeft u een comfortabele stoel, kijk. (*leidt Suzanne naar stoel*) Laat uw partes posteriores tot rust komen. Wou u misschien wat te drinken? (*gebaart naar Oscar die hem onderhands zijn fles geeft, Lucas vult een dop voor Suzanne, stopt fles in eigen zak*)

EMMA : Waar zou dat mens papa nu van kennen?

OSCAR : Misschien werkt ze wel in het casino.

EMMA : Oscar mon frère, doe me nu een plezier en ga het plafond van het park schilderen!

OSCAR : Als we dat nu eens een keer samen deden, jij schildert en ik hou de ladder vast.

EMMA : (*nijdig*) François, DOE nu toch eens wat aan die vervelende vent!

OSCAR : Maar zachtjesaan, hè, ik ben het niet gewoon met mannen.

LUCAS : (*terug naar kist*) Toch mooi hè, zo'n vrouw in gezegende toestand. En dan die symboliek: de dood en een nieuw leven, samen in één kamer.

CONSTANCE : Ja, zo kun je wel bezig BLIJVEN.

EMMA : (*kijkt even de kamer rond*) Wie zou de vader wel mogen zijn?

LUCAS : Ik zeg altijd: Pater semper incertus. Wie de vader is, is altijd onzeker. (*tast aan zijn kaak*) Ik begin m'n tand weer te voelen. Dat ik m'n tand begin te voelen.

EMMA : Pas de likeur, hoor je me? Straks ga je de eredienst nog verknoeien!

CONSTANCE : Ja, van je familie moet je 't hebben.

EMMA : Ik wil dat papa in alle sereniteit begraven wordt. Hij is altijd een voorbeeld

geweest voor iedereen en dat zal tot het laatste moment zo blijven.

OSCAR : Er zijn natuurlijk goeie en slechte voorbeelden hè?

EMMA : Ferme ta bouche, toi!

CONSTANCE : Wanneer gaan we nu dansen?

EMMA : Maman, lijkt dat hier misschien op een feestzaal?

CONSTANCE : (*rondkijkend*) Dat ligt eraan wat er te vieren is. Tegenwoordig zie je van alles. Wat IS er eigenlijk te vieren?

OSCAR : Dat er iemand feestend de pijp uitgegaan is. Zou je willen geloven dat ik jaloers ben?

LUCAS : Afgunst is een zware zonde, mijn beste. Dat het een zware zonde is.

OSCAR : Da's mogelijk, maar in de hel is het gezelliger dan in de hemel, je hebt het daarnet zelf al te verstaan gegeven.

CONSTANCE : Ja, en het is er tenminste warm.

EMMA : Kan er nu echt geen andere conversatie gevoerd worden bij het lijk van papa? Kan het niet een beetje waardiger, avec dignité?

LUCAS : Juist, ik zeg altijd: Pace tanti nominis.

CONSTANCE : Wat betekent dat? Vrede aan tante nonnetje?

LUCAS : (*belerende vinger in de lucht*) Dat betekent: Met alle eerbied die verschuldigd is aan een grote meneer.

CONSTANCE : Een grote meneer? Wie is er nu weer dood? Erroll Flynn toch niet zeker?

EMMA : Onze papa, jouw echtgenoot, was een grote meneer. Fortuinen heeft hij weggegeven aan liefdadige werken

OSCAR : Dat klopt, toen hij doodging was hij er nog altijd mee bezig.

EMMA : Oscar, ik heb hem ooit eens zijn hele portefeuille in de boîte de collection van het Leger des Heils zien gooien.

OSCAR : Emma, ik heb hem ooit eens zijn hele portefeuille op de bar zien gooien. En wou je weten waarom? Omdat hij te bezopen was om zelf zijn geld te tellen.

EMMA : Ziek word ik van jou! (*loopt geïrriteerd weg, we zien haar met een of twee mensen in de achtergrond praten, discreet gebarend naar Suzanne*)

LUCAS : Wie geeft wat hij heeft is waard dat hij leeft.

OSCAR : En toen ging hij dood. Zeg Lucas... jij gelooft natuurlijk niet in reïncarnatie hè?

LUCAS : Nee, da's van een andere club. Dat het van een andere club is.

OSCAR : Het zou anders best tof zijn als dat zou bestaan. Stel je nu voor dat je na je dood weer op de wereld zou mogen komen, in een andere vorm. Wat zou jij dan willen zijn?

LUCAS : Een dominee, die verdienen even weinig als wij, maar ze moeten niet alleen slapen. Dat ze niet alleen moeten te slapen.

OSCAR : Ach nee, dat is onmogelijk, dan zou je opnieuw een mens zijn en volgens de regels van de reïncarnatie moet je de volgende keer iets anders worden.

CONSTANCE : Maak er maar een aap van, da's het enige beest dat een glas kan vasthouden.

OSCAR : (*peinzend*) Ik hou van lekker eten, ik denk dat ik terug zou willen komen als een varken.

CONSTANCE : Dat kan ook niet want dan zou ook jij twee keer hetzelfde zijn.

OSCAR : Zeg, Luk... Weet je wat ik me nu zo opeens afvraag? Als je nu toevallig strontlazarus bent terwijl je dood gaat, zou je dan voor eeuwig zat BLIJVEN?

LUCAS : Hm... dat lijkt me een interessante vraagstelling voor het volgende oecumenische concilie. Dat het een interessante vraag is.

OSCAR : Zeg, als je dan maar niet dood gaat terwijl je met een kater zit! Ik mag er niet aan denken!

CONSTANCE : Of met een aanval van reuma!

OSCAR : Maak jij je maar geen zorgen, moeder. Tegen de tijd dat jij boven bent, ben je al lang vergeten dat je dood bent.

EMMA : (*heeft haar rondvraag beëindigd, weer bij kist*) Da's vreemd hè, geen mens die weet wie die zwangere dame is.

OSCAR : Er zijn hier vandaag al zovéél bezoekers geweest die ik nog nooit eerder gezien heb.

EMMA : Oui, naturellement, papa had vele belangrijke connecties.

OSCAR : (*grinnikend*) Ja, ik heb er een paar van gekend!

LUCAS : Ze lijkt me anders best een leuk vrouwtje. Dat ik haar een leuk vrouwtje vind. Ik zeg altijd: Sit venia verbo. Vergis je niet, ik praat uit puur esthetisch oogpunt hè? Dat ik uit esthetisch oogpunt praat. Ik zie een vrouw als een kunstwerk, als een schilderij, of een sculptuur. (*wulpse gebaren in de lucht*)

CONSTANCE : Ja, zo'n schilderij da's ook twee millimeter verf met daaronder niks dat het

stelen waard is. (*tegen Emma*) Zeg, wat wil jij nu eigenlijk van dat mens?

Wou je haar misschien vragen wat je moet doen om zo te worden?

OSCAR : (*François aanstotend*) Sinds wanneer heeft jouw echtgenote zoveel belangstelling voor vrouwen? Niet dat het me verbaast, ze scheert zich al sinds ze veertien was.

FRANÇOIS : (*afkerig*) Soms ga jij toch echt een beetje te ver hoor, Oscar!

OSCAR : Dat komt door de omstandigheden, ik word depressief van begrafenissen.

CONSTANCE : (*tegen Emma*) Je hebt me nog altijd niet geantwoord. Wat moet je nu van dat mens?

EMMA : Ik dacht dat je die vraag al vergeten zou zijn.

CONSTANCE : Jij doet nu net alsof ik niets meer kan onthouden!

OSCAR : Misschien wil Emma ook nog een boeieke, dan hoeft ze niet de hele tijd François te pesten.

CONSTANCE : Hou je waffel jij, snotneus! Da's niks voor kinderen.

EMMA : Je suis curieux, c'est tout. Mag ik misschien?

CONSTANCE : Die jongelui zijn tegenwoordig toch zó brutaal! Je zou ze soms een accentcirconflex geven. (*maakt dreigend gebaar met de rug van haar hand*)
Wacht maar tot je vader straks thuiskomt!

EMMA : (*naar kist starend*) Ik kan het nog altijd niet geloven dat hij er niet meer is...

LUCAS : Je hebt toch wel opgeschreven wat ik straks allemaal moet zeggen?

EMMA : Jaja, natuurlijk. (*rommelt in handtas, geeft Lucas een briefje*)

LUCAS : (*leest briefje, fronsend*) Zal ik al vast naar het hoofdkwartier in Rome bellen voor een heiligverklaring?

CONSTANCE : Die is al lang aangevraagd.

EMMA, LUCAS & OSCAR : (*samen*) Wablieft?

CONSTANCE : Hij was nog niet koud of de brief was al weg. Fabiola heeft hem zelf geschreven.

OSCAR : Koningin Fabiola? Voor onze ouwe?

EMMA : (*ongeduldig*) Och nee, ze is weer over koning Boudewijn bezig. Daar kan ze maar niet over zwijgen.

CONSTANCE : Ik vond dat een ferme vent. En zijn hoofd stond tenminste stil. In mijn jonge tijd hadden ze koning Albert bij zijn oren moeten vasthouden om een

scherpe foto te kunnen maken. Enfin, ik zal maar eens even buiten gaan kijken of Karel er nog niet is. Misschien weet hij niet waar hij moet zijn, hij is nogal vergeetachtig. (*af langs deur rechts achter*)

EMMA : (*Constance nakijkend*) Zouden wij later ook zo worden. C'est terrible ça!

LUCAS : (*briefje van Emma lezend*) Vader was een vrome katholiek? Van zo lang ik pastoor ben heb ik hem nondedju nog nooit in de kerk gezien!

EMMA : (*geschrokken*) Mais qu'est-ce-que tu fait maintenant?

LUCAS : Wat nu weer?

EMMA : Wat nu weer? Jij vloekt zomaar!

LUCAS : Nondedju? Da's niet vloeken, da's een krachtwoord. (*nadrukkelijk*) Un mot de force. En hier: (*leest*) Nooit nam hij harde taal in de mond... Is het daarom dat hij om de haverklap last had met de vakbond omdat hij zijn personeel altijd uitschold voor alles wat smerig en lelijk was?

EMMA : Lucas! Let op je taal!

LUCAS : Mijn taal? Ik spreek tenminste Vlaams! Wat niet van iedereen hier gezegd kan worden.

EMMA : Maar zo ordinair! En dat voor een curé!

LUCAS : Dat is onze moderne aanpak: De taal van het volk spreken. (*in vreselijk plat Frans met plaatselijke tongval*) Parler language du peuple. En ik ben geen pastoor geworden om jannestreken te verkopen.

OSCAR : Nee, om een vaste job te hebben zeker? Als je tenminste op tijd je mond kunt houden.

LUCAS : Dat herinnert me aan iets; heb jij nu al opnieuw werk gevonden?

OSCAR : Ze hebben me aangenomen bij de administratie van de gemeente. Maar werk heb ik nog niet, nee.

LUCAS : Jij zou een goed figuur slaan in de politiek: Je hebt een grote smoel, je belooft van alles maar je doet nooit wat, en op de koop toe staan je poten verkeerd aan je lijf.

EMMA : Lucas!

LUCAS : (*tegen Emma*) Papa wou hem geen werk geven in zijn meubelmakerij, weet je dat nog? En wat lees ik hier? (*leest op briefje*) Vader stond altijd klaar voor zijn gezin en zijn familie en daarbij was geen enkele moeite hem te veel...

EMMA : Dat zegt niks, rien du tout. Als papa op dat moment nu eens net geen volk nodig had?

OSCAR : Onzen ouwe had ALTIJD volk nodig, want na een paar weken waren ze allemaal de pist in.

LUCAS : (*leest*) In de omgang met zijn ondergeschikten toonde hij altijd zijn hart... Als ik dit straks voorlees dan valt het dak van de kerk op m'n hoofd! Dat het dak dan op m'n hoofd valt.

EMMA : Nu moet je eens goed luisteren, monsieur le curé: Als het jou niet aanstaat dan zal ik het zelf wel voorlezen!

LUCAS : Ik zeg altijd: Tunica propior pallio est. Dat het hemd nader is dan de rok.

OSCAR : Als je 't mij vraagt zou je MIJ beter een in memoriam laten zeggen. Ik heb tenminste de échte Karel Bollaerts gekend.

EMMA : Jij doet net alsof jij meer zijn kind geweest zou zijn dan wij?

OSCAR : Nee, maar aan de bar leer je de mensen beter kennen dan aan de keukentafel.

EMMA : En wat zou jij dan wel geschreven hebben, meneer de mensenkenner?

OSCAR : Niets, want het zouden maar vier woorden zijn, en die kan ik wel onthouden.

EMMA : Vier woorden?

OSCAR : (*stil*) Vader was een mens...

EMMA : (*na enkele tellen*) Is dat alles?

OSCAR : Meer hoeft dat niet te zijn. Hij was gewoon een mens, met z'n goeie en z'n slechte kanten, zoals iedereen.

EMMA : Slechte kanten, slechte kanten? Noem er dan eens een paar, praatjesmaker?

OSCAR : Hij had een brutale smoel, hij sjoemelde met de belastingen, hij speelde vals bij het kaarten, hij zat altijd achter de rokken aan, hij had last van speelzucht, hij rookte als een verse mesthoop, hij maakte met iedereen ruzie, hij pestte zijn kinderen, hij stemde voor 't Vlaams Blok, en dan had hij nog zweetvoeten ook!

EMMA : Oscar, je praat over je bloedeigen vader!

OSCAR : Onze pastoor heeft daarstraks al gezegd dat zoiets nooit honderd procent zeker is. En bovendien, hij kan het toch niet meer horen. (*geeft klopje op deksel van kist*)

EMMA : (*geschrokken*) Oscar!

OSCAR : Wat scheelt eraan? Heb je hem misschien 'binnen' horen roepen?

EMMA : Les gens! De mensen! (*kijkt ongerust om zich heen*)

OSCAR : Ach Emma, hoe kun je nu toch zo stom zijn?

EMMA : Stom? Stom? Ik ben behoorlijk wat slimmer dan jij, ik was nog maar vier maanden oud toen ik al kon lopen!

OSCAR : Jaja, slim hoor! Héél slim. Ik heb me tenminste laten ronddragen tot ik drie jaar was!

EMMA : Toen IK drie jaar was, speelde ik al piano!

OSCAR : Ja, en je speelt nog altijd als een driejarige.

FRANÇOIS : (*grijpt naar zijn hoofd*) Mensen, mensen!

OSCAR : Maar hij had één goeie kant, onze ouwe.

LUCAS : (*verbaasd*) O ja?

OSCAR : Hij kon liters bier drinken zonder zat te worden. We hadden zijn lever aan de universiteit moeten verkopen, dat was de moeite waard geweest.

EMMA : Weten we gelijk waar jij dat vandaan hebt.

OSCAR : Opmerkelijk toch dat jij zo'n droogstoppel geworden bent, hè?

FRANÇOIS : Oscar, je praat tegen mijn vrouw hoor!

OSCAR : Ja jongen, ik heb je destijds nog gewaarschuwd, je had maar niet in de val moeten lopen.

EMMA : (*wantrouwig*) Gewaarschuwd?

OSCAR : Ja, op zijn vrijgezellenfeest.

EMMA : Vrijgezellenfeest? (*tegen François*) Ik wist niet eens dat jij een vrijgezellenfeest hebt gehad!

FRANÇOIS : Emma, alsjeblieft, dat is allemaal al zo lang geleden! Da's nu irrelevant.

EMMA : En wat voor een feest was dat dan wel, als ik vragen mag?

FRANÇOIS : (*ongemakkelijk*) Wel, gewoon... (*steekt achter Emma's rug vuist op naar Oscar*)

OSCAR : Gewoon ja, met een blote danseres en zo.

EMMA : (*trekt haastig de anderen een eindje weg van de kist, ze is bang dat de dode meeluistert*) Met een blote danseres? En wat voor schandalen nog meer?

OSCAR : Vader was er ook bij, en vermits dat toch een heilige was, zal het allemaal wel in orde geweest zijn zeker?

EMMA : Papa? Op een vrijgezellenfeest? Avec une danseuse tout nue?

LUCAS : Ze heeft zelfs nog op zijn schoot gezeten.

EMMA : *(Lucas aankijkend)* Zeg, jij was er toch ook niet bij j'espère?

FRANÇOIS : Chérie, daaraan merk je hoe onschuldig het allemaal wel was, zelfs monsieur le curé was erbij.

EMMA : Hoe is het godsmogelijk! *(zinkt neer op stoel)* Le deshonneur!

OSCAR : Hoe idioot doe jij nu, dat is allemaal al een eeuw geleden.

EMMA : En nu moet ik dat pas ontdekken, vandaag, op de dag dat papa begraven wordt!

FRANÇOIS : *(smekend)* Maar chérie, da's toch allemaal niet zo erg, iedere vent houdt toch zo'n feest als hij gaat trouwen?

EMMA : Ja, maar jij bent geen vent. Niet zomaar een vent als alle anderen, bedoel ik. Jij bent de mijne, en MIJN man doet zoiets niet!

FRANÇOIS : *(heel ongelukkig)* Maar chérie, in al die jaren heb ik jou nog nooit bedrogen, zelfs niet in gedachten!

OSCAR : Wat stond jij dan verleden week in de krantenwinkel in die Playboy te bladeren?

EMMA : Comment?!

LUCAS : Hij dacht misschien dat het een kookboek was.

FRANÇOIS : *(haastig)* Dat klopt, dat was het! Er stond op het omslag: Duizend seconden, en ik dacht dat het over dat kookprogramma op tv ging.

EMMA : François, ik word misselijk van jou!

OSCAR : Da's ook al niks nieuws, heb ik begrepen.

EMMA : Qu'est-que ça veut dire? Wat wil je daar nu weer mee zeggen?

FRANÇOIS : *(gebaart driftig achter rug van Emma dat Oscar moet zwijgen)*

OSCAR : *(negeert François, meesmuilend)* Mijn schoonbroertje vertelt me wel eens wat.

EMMA : *(tegen François)* Hoor ik dat goed? Draag jij zomaar onze ménagerie naar buiten?

OSCAR : Hij heeft intussen doorgekregen waarom dat ze jou op school 'pipi de vinaigre' noemden. Voor degenen die geen Frans verstaan: 'Azijnpisser'. *(tegen François)* Maar ik heb je gewaarschuwd, hè jongen? Ik heb je gewaarschuwd.

FRANÇOIS : Chérie, je maakt van een mug een olifant, het heeft allemaal niks te betekenen. Oscar is maar aan het zeveren, en zoals gewoonlijk nogal smakeloos.

LUCAS : Zeg, vinden jullie niet dat moeder lang wegblijft? Ze zal toch niet vergeten zijn dat ze terug moet komen?